

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Blandt de for Tiden paa Færøerne bestaaende offentlige Afgifter er der to af de vigtigste, som længe have givet Anledning til Utilfredshed og Klage, nemlig Væstefisken og Fiske-tienden.

Med Fiske-tien den, der paa Færøerne, hvor Kornavl en kun spiller en meget ringe Rolle, er Hovedtienden, og der ligesom anden Tiende deles i 3 lige store Dele mellem Staten, Kirkerne og Præsterne, har der i lange Tider med god Grund hersket stor Misfornøjelse baade hos Tiendehynderne og hos Tiendetagere. Den saares — in natura — af alt Baadffiskeri, hvorimod Skibsffiskeriet er fritaget, hvilken Fritagelse fra det offentlige Side i sin Tid er funden ønskelig for at opmuntre Fiskeriet med Dæksfartøjer, hvis Opkomst var og er af den allerførste Betydning for Verne. Det er imidlertid forklarligt, at dette hos Baadffiskerne har vaakt Uvilje mod Tienden, saa meget mere som Skibsffiskeriet netop drives af de mere velhavende og søger sit Mandskab blandt den yngre og kraftigere Del af Vernes mandlige Befolkning. Heraf er det, efterhaanden som Benyttelsen af Dæksfartøjer er tiltagen, blevet Følgen, at saa godt som hele Fiske-tienden nu faktisk udredes af den Del af Befolkningen, der daarløst er i Stand dertil, nemlig af de fattigere Familiefædre, som dels ikke have Raad til at anstafte andet end de gamle mangelfulde Baade, hvis Udbytte selvfølgelig er langt ringere end Dæksfartøjernes, dels ikke ere dygtige og kraftige nok til at være søgte til Bemandingen af disse sidste. Af den herved forstærkede Misstemning mod Tienden, der i øvrigt altid har været til Stede hos Tiendehynderne, har Følgen været en stedse tiltagende Slaphed i Ødelsen, der atter er bleven begunstiget af en Usikkerhed i den nærmere Bestemmelse af Fiske-tiendens Størrelse, som hidrører fra, at man i Norste Lovs 2—22—2 har ment at have Hjemmel for i saa Henseende at følge ethvert Steds Skik og Brug. Der er derfor i de forskellige Bygder blevet tiendet paa en ofte meget forskellige Maade: med en forskjellig Procent, med eller uden Hensyntagen til de benyttede Redskabers Art, med eller uden Udskydelse af visse Fiskearter o. s. v. Under denne Tilstand er der, navnlig under den i en Arrække stedfundne økonomiske Nedgang paa Verne i stedse voksende Omfang givet efter

for Fristelsen til den ligefremme Tiendebygd. Tiendeopsynet — for Statskassens Bedkommende særlig dertil bekliffede Mænd, for saa vidt ikke Tienden er bortforpagtet eller tilslagt Sysselmændene som en Del af deres Lønning, for Kirkerne's Bedkommende Kirkeværgerne og for Præsterne's Bedkommende disse selv — har over for Besvigelserne været temmelig magtesløst, og det er en Kendsgerning, at Fiske-tienden er i Aftagende, samtidig med, at Fiskeriet (og saa det tiendepligtige) er i Tiltagende. Tiendetagere lide saaledes betydelige Tab, og Befolkningen demoraliseres.

Paa Færøerne er man derfor fra alle Sider enig om, at Fiske-tienden bør søges afskaffet, og Spørgsmaalet har kun været, hvorledes dette helst lod sig iværksætte. Lagtinget har allerede saa langt tilbage som i Aaret 1875 været sysselsat med forskellige ad privat Vej fremkomne Forslag dels til en Omregulering af Fiske-tienden, dels til en Afløsning af denne enten ved en kommunal Formue- og Vejligheidsstat eller ved en Udforjelsafgift paa Fisk. Efter forskellige resultatløse Overvejelser og Bedtagelser opnaaedes der endelig i Lagtingsfamilien 1887, efter at der i de foregaaende Aar var tilvejebragt Udtalelser fra samtlige lokale Myndigheder og Tiendetagere og Oplysninger om Størrelsen af Fiskeeksporten for Færøerne saa vel som om Størrelsen af den Fiske-tiende, der i Aarene 1855—84 var svaret til Kirkerne (for de andre Tiendetagere's Bedkommende opgav man at søge Oplysninger i den Formening, at de ikke kunde staffles), Enighed om en Indstilling til Justitsministeriet, hvori androges om, at der maatte blive forelagt Rigsdagen et Lovforslag gaaende ud paa Ophævelsen af Fiske-tienden in natura, saaledes at Tienden fastsloges til 8,000 Kr. aarlig, der udrededes af Statskassen og fordeltes lige mellem de 3 Tiendetagere, saaledes at atter Fordelingen af Kirkerne's og Præsterne's Andele mellem de enkelte Præstegæld stete paa en i Indstillingen nærmere angiven Maade. For saaledes at lægge hele Byrden af Tienden over paa Statskassen paa-beraabtes i Indstillingen navnlig Umuligheden af under den herskende økonomiske Tilbagegang at paalægge Befolkningen nogen Byrde, der kunde tjene til Afløsning af Tienden, Nødvendigheden af som overalt